

Saksframlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Plan- og næringsutvalget		
Kommunestyret	22/2018	21.03.2018

Særutskrift – Temaplan for kulturminner 2017 - 2029**Referanser:**

Vedlagte bilag:

- 1 Temaplan for kulturminner 2017-2029
- 2 ADRESSELISTE 2.høring
- 3 Kulturminneplan - Vidkunn Haugli
- 4 Høring Temaplan - kulturminneplan - Målselv historielag
- 5 Høring Audhild Olaisen
- 6 Høringsuttalelse Målselv historielag - 1. høring
- 7 Blokkhus til Temaplan for Kulturminne
- 8 Blokkhus Andsvannet - Nye-Troms
- 9 Bilde Andsvannet - Rester "Panzermauer"
- 10 Bilde Andsvannet - Betongrester etter "Panzermauer"
- 11 Kulturminneplan - Alapmosætra
- 12 Bilde fra Alapmosætra
- 13 2. høring - Fylkesmannen i Troms
- 15 TEMAPLAN FOR KULTURMINNER 2. GANGS HØRING - Troms fylkeskommune

Bakgrunn:

Kulturminner skal ivaretas som fellesgoder. Det er et nasjonalt mål at tapet av verneverdige kulturminner skal minimeres. Riksantikvaren oppfordrer kommunene til å sette kulturminneplaner på dagsorden gjennom registrering og planlegging. Kommunen bør være bevisst på hvilke kulturminner som finnes, hvilke som ønskes tatt vare på, og hvilke man lar fare. Kulturminner skaper historie og identitet for innbyggerne, nytilflyttere og besøkende.

Utredning:

Temaplan for kulturminner 2017-2029 er kommunens plan for kulturminneforvaltning. GPS registreringer i kart bevisstgjør saksbehandlerne på registrert tidligere menneskelig aktivitet. Kunnskapen vi har fra disse stedene er det ønskelig at man kan finne informasjon om på Riksantikvarens kulturminnesok.no. Kommunens prioriterte kulturminner skal registreres i Riksantikvarens database Askeladden. Plan-/deling/ og byggesak bruker nettstedene i sin saksbehandling. Planen kan legge føringer på saksbehandlingen.

Temaplanen er utarbeidet etter bred kontakt med kommunens befolkning, gjennom åpne møter, åpne bibliotek og avisoppslag i samarbeid med Midt-Troms museum, Målselv historielag og lokalhistorikere. Museet og kommunen har hatt sommervikarer ute på kulturminneregistrering. I tillegg kommer det viktige arbeidet historielaget gjør.

Høringsperioder: 21.08.17 - 18.09.17 og 13.12.2017-31.01.2018. Høringene er lagt ut på Kommunehuset og bibliotekene. De er kunngjort i Nye Troms, på kommunens hjemme- og facebookside, og i brev form til adresselista.

Alle høringssvar er diskutert i arbeidsgruppen. Rådmannens kommentarer bygger på arbeidsgruppens forslag.

Høringssvar 1. høring	Rådmannens kommentar
<p><u>Vidkunn Haugli:</u> Noen ordlyder, og</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fjøset på Fagerlidal: reisverk, ikke laftet • Meieriet i Trangen: Ikke bestyrerbolig • Rundhaug gjestegård: Spesifiseringer rundt avgjørelsen om brenning av Finnmark 1945 	<p>Innspillene tas til etterretning og de ulike delene er endret.</p>
<p><u>Morten Kasbergesen:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Spiller inn Blokkhuset ved Andsvannet. 	<p>Dette tas med under Krigsminner s.12. Den ligger allerede på kulturminnesok.no.</p>
<p><u>Målselv historielag:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> a) Riksantikvaren har avsluttet registrering av samiske kulturminner i Målselv. b) Spiller inn forsvarrets Landsvernplan, del 1 og del 2. c) 12 år uten revisjon av planen er lang tid. d) Finner ikke Meieriet/ysteriet i Trangen på kulturminnesok.no e) Likt antall bruk av bilder. f) Fergeleie Fleskmo, rett navn er Velta. g) Elvebåtene er immaterielle kulturminner. h) Grotta på Rundhaugen: «og sprengte» i) Flere kulturminner j) Minnestøtte i Øverbygd: «MTM mener kulturminner ikke skal flyttes» k) «Vi ser at prosessen har vært kort og at det er skjevfordelt hvilke deler av kommunen det er registrert kulturminner fra. Kommunen må ha et ansvar for å registrere kulturminner fra hele kommunen, uavhengig av folkemøter. Mangelfullt fra sidedalene, Målsnes, Navaren, Eidet, Storjord, Sørfjorden og Fagerfjell/Rundmo.» 	<ol style="list-style-type: none"> a) Det omtales i planen, med henvisning til Riksantikvaren. b) Nevner den under Krigsminner s.17. c) Revidering vurderes i hver nye kommunestyreperiode. d) Meieriet må kartlegges bedre, og flyttes til «Ikke registrerte/kartlagte kulturminner» e) Endret til ett bilde på hver. f) Navn er endret. g) Temaet er flyttet. h) Tatt med. i) Tatt med under «Ikke registrerte/kartlagte kulturminner» j) Flytting er søknad fra Øverbygd velforening. Saken skal på høring fra Enh. for kultur og idrett. k) Starten på ferdigstillelse av planen var januar 2017. Kommunen har gått brett ut for å få innspill.
<p><u>Fylkesmannen i Troms:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Sitat: «Fylkesmannen synes det er positivt at kommunen foretar en registrering av kulturminner i kommunen og har ingen ytterligere merknader til saken.» 	<p>Tas til orientering.</p>

Høringsvar 2. høring	Rådmannens kommentar
<p><u>Innspill fra Plan- og næringsutv. møte nov 2017</u></p> <ul style="list-style-type: none"> a) Steinalderboplass på Målsnes b) Lombolnes 1 og 2, Lille Rostavatnet 1 c) Tverrelvmo og Tverrelvdalen d) Krigsfangeleire i Målselv 	<p>Innspillene tas med.</p> <p>Punkt a) og b) er registrert i Riksantikvarens Askeladden.</p> <p>Punkt c) trenger ytterligere utredning.</p> <p>Punkt d) jobber Målselv historielag med for tiden.</p>
<p><u>Morten Tomter Spiller inn Alapmosætra.</u></p>	<p>Denne tas med.</p>
<p><u>Målselv historielag</u></p> <p>flere kulturminner må registreres og tas med i handlingsplan for "Fysiske Kulturminner".</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Troldhaugen kulturlandskap inkl. en fjellhall som sovjetiske fanger laget under 2. verdenskrig. b) Høgtun som kulturmiljø, innbefattende bygninger fra og etter krigen. c) Ragnastua på Olsborg. Midtgangshus, ca 1901 d) Gammelfjøsen på Sørgården, Storjorda. e) Kulturlandskap i Finnsund ved Barduelva, boplass. (Registrert på Kulturminnesok.no) f) Åsveien – Heggelia/Finnsund, ferdselsvei til gårdene i Åsen/Bardu til 1951 da Beredskapsveien sto ferdig. g) Kongehytta Heggelia. Forsvarets eie, ikke vernet i Forsvarets Landsverneplan I og II, krigsminne. 	<ul style="list-style-type: none"> a) Tas med: 1000-årssted, og godt synlig parkanlegg. b) Tas med: Historisk område fra 2. verdenskrig, lang skolehistorie, over grunnskole. c) Tas med: Tidstypisk bolighus, mye opprinnelig bevart. d) Er registrert under uregistrerte kulturminner. e) Trolig en del av anlegg etter 2. verdenskrig. Arkeologisk utgraving kan gi endelig svar. f) Registreres under uregistrerte kulturminner. g) Er registrert under uregistrerte kulturminner.
<p><u>Fylkesmannen i Troms</u></p> <p>Sitat: <i>«Målselv kommune har lagt ned et godt stykke arbeid i å lage en oversiktsplan for kulturminnene i kommunen. Vi tar temaplanen til orientering og har ingen ytterlige merknader.»</i></p>	<p>Tas til orientering.</p>
<p><u>Troms fylkeskommune</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Planen bør være klarere på hvordan <ul style="list-style-type: none"> a) kommunen skal jobbe med temaet b) man skal øke oppmerksomheten om kulturminnene. 2. Formålet bør tydeliggjøres: <ul style="list-style-type: none"> a) ta vare på de utvalgte, prioriterte kulturminnene og gi dem vern gjennom kommunens arealplaner b) videreføre innhenting av kunnskap ved registrering av flere kulturminner av lokal verdi. 3. Kulturminner som vil gå tapt avhenger av eieres behov, kommunens planarbeid og ev nye tiltak som kan true kulturminnene. Det 	<p>Innspillet kom 2 uker etter høringsfristen.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Arbeidsgruppa ser at mer konkrete planer enn det som foreslås, vil kreve stillingsressurs for å gjennomføres. 2. Målsettinger i vår plan: <ul style="list-style-type: none"> a) Gjennom hensiktsmessig innsats ta vare på de kulturminnene vi velger å bevare. b) Få registrert og dokumentert alle kulturminner i kommunen. 3. Siste målsetning: <ul style="list-style-type: none"> c) Gjennom nøye vurderinger beskrive hvilke kulturminner kommunen skal la forsvinne.

<p>bør ikke prioriteres som et av temaplanens målsettinger.</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Samlet handlingsplan for hele temaplanen <ol style="list-style-type: none"> a) Konkrete tiltak ivaretagelse og forvaltning b) videre rullering av planen for å ta inn de opplistede kulturminnene c) Konkret tiltak: <ul style="list-style-type: none"> o avsettes som hensynssone c) i kommuneplanens arealdel, eller o generell bestemmelse i kommuneplanens arealdel om at alle kulturminner skal gis vern gjennom reguleringsplan 5. KIK-prosjektet har registrert ca 40 kulturminner. 2 er automatisk vernet 18 er kommunens prioriterte kulturminner/miljøer. Vurderingene som er gjort for alle kulturminnene, bør være tilgjengelig hos kommunen og kan være viktig kunnskap for fremtidig saksbehandling og rullering av temaplanen. 6. Savner oversikt over alle de 40 registrerte kulturminnene, med mer utfyllende beskrivelser. <ol style="list-style-type: none"> a) Oppramsing av uregistrerte kulturminner b) Det står lite om tilstanden til de 18 ulike kulturminnene og hvilke tiltak som er nødvendig for å ivareta dem. c) Skiller ikke enkeltminner og kulturmiljøer, savner beskrivelse av enkeltminner innen hvert kulturmiljø. 7. Saksbehandlingsrutiner i pkt 14 bør gjelde alle kulturminnene, ikke egne rutiner for ulike typer kulturminner. <p>Temaplanen er en del av KIK, kulturminnekompetanse i kommunene. Når planen er vedtatt, skal de 18 utvalgte kulturminnene legges inn i databasen Askeladden.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 4. Handlingsplan: <ol style="list-style-type: none"> a) Velger å se på hvert kulturminne b) Tas inn i punkt 6. Målsettinger «Rullering vurderes i kommunal planstrategi hvert 4. år, eller tas oftere ved behov.» c) Punktet må vurderes i forhold til ny arealplan. 5. Alt innhentet materiale arkiveres hos kommunen, eller kilde oppgis, for fremtidig saksbehandling og rullering av planen. 6. Utfyllende beskrivelser finnes delvis i bakgrunnsinformasjonen. Dette for å lage en oversiktlig plan. <ol style="list-style-type: none"> a) For å samle alle kulturminner vi vet om pr dd. b) Vurdering av tilstanden krever ressurser ut over det oppdraget har hatt tilgang på. (20 % stilling) c) Tilgang på ressurser. 7. Tas bort: «Kommunen har et særlig ansvar for å ta vare på kulturminner med stor lokal verdi.0« <p>Gjennomføres etter at temaplanen er vedtatt.</p>
<p><u>Innspill fra Plan- og næringsutvalget 20.02.18</u></p> <ol style="list-style-type: none"> a) Ser i hovedsak bort fra innspillet fra Troms fylkeskommune, som kom etter fristen. b) Ønsker mer spesifisering under punktet for samisk. 	<ol style="list-style-type: none"> a) Tilføyer: «Rullering vurderes i kommunal planstrategi hvert 4. år, eller tas oftere ved behov.» b) Tilføyer: «Arbeidet med planen har ikke fokusert på samiske kulturminner, fordi (.opprinnelig tekst.)Når Riksantikvarens arbeid er ferdigstilt, vil registreringene i Målselv innlemmes i planen. Kulturminneloven § 4 fastslår at samiske kulturminner er automatisk fredet etter 100

	år. Når et kulturminne er automatisk fredet, skal kommunen ta hensyn til det i sin saksbehandling.»
--	---

Vurdering:

Arbeidsgruppa har gått gjennom høringsutkastene og justert dokumentet på bakgrunn av høringsvarene. Fordi dette er første gang Målselv kommune utarbeider en Temaplan for kulturminner, har denne planen prioritert fremtredende kulturminner som de fleste kjenner til. Bygningene og kulturmiljøene er valgt ut fordi kommunen allerede har økonomiske avtaler med de fleste eierne/forvalterne. Revisjon vurderes ved kommunal planstrategi i starten av hver kommunestyreperiode.

Under henvisning til ovenstående vil rådmannen anbefale at kommunestyret gjør slikt

vedtak:

Forslag til Temaplan for kulturminner 2017-2029 vedtas av Kommunestyret.

Temaplan for kulturminner 2017-2029

Behandling i Kommunestyret – 21.03.2018:

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak i Kommunestyret – 21.03.2018

Forslag til Temaplan for kulturminner 2017-2029 vedtas av Kommunestyret.